

Dokonalý život zabíjí. Experiment na myších, který překvapil

Zdroj: <https://ifenomen.cz/veda/dokonaly-zivot-zabiji-experiment-ktery-prekvapil>

V 60. a 70. letech minulého století provedl známý vědec John Calhoun z USA řadu zajímavých experimentů. Jeho nejzajímavější pokus byl ten, kde zkoumal, co se stane myším, kterým vybuduje dokonalý život. Vědec umístil hlodavce do příjemného prostředí, dal jim neomezené množství potravin, maximální ochranu před všemi druhy nemocí. Vybuďoval jim dokonalé podmínky pro hladkou reprodukci a omezil setkání s nepřátelskými druhy. Ale experimentální hlodavci místo aby se těšili z dokonalého života zemřeli. Proč se tak stalo? John Calhoun se celý život snaží svými experimenty na myších předpovídat budoucnost, která čeká lidstvo. S pomocí mnoha experimentů na myších přišel vědec na nový termín - behavioral sink (chování zkázy). Podstatou jevu je, že jakmile žijí živé bytosti v podmínkách přeplněnosti a přelidnění, chování živých bytostí se změní z konstruktivního a pozitivního na destruktivní a deviantní. Experiment s kolonií zvířat začal zajímat i Evropu. Koneckonců, v 60. letech i přes strašné války nastal dětský boom. Lidé proto začali přemýšlet nad tím, co bude v případě přelidnění. Nejslavnější a nejzajímavější experiment se nazýval Vesmír 25. Pan Calhoun jej provedl v roce 1972 za pomoci NIMH - Národního institutu pro duševní zdraví. Jak se ráj stal peklem Z těchto zkušeností začal vědec analyzovat, jak může mít hustota myší kolonie vliv na chování myší. V laboratoři byl připraven pravý myší ráj. Ve speciálním zásobníku byla udržována příjemná teplota. Potraviny a voda byly podávány v neomezeném množství. Každých sedm dní byla nádoba vyčištěna, zbavena splašků. Do nádrže nemohli proniknout predátoři. Hlodavci pod dohledem zkušených veterinářů netrpěli žádnými infekcemi ani onemocněními. Na počátku experimentu dal doktor Calhoun do nádrže osm naprosto zdravých myší, čtyři samečky a čtyři samičky. Myši si po nějaké chvíli uvědomily, v jakém nádherném místě se nacházejí a začaly se aktivně množit. Každých 55 dní se počet myších obyvatel zdvojnásobil. Tuto fázi nazval populační exploze. Tak se dělo prvních 315 dnů od začátku pokusu. Pak nastala fáze rovnováhy. Od 316 dne se myši začaly množit méně. Od té doby se počet myší zdvojnásobil každých 145 dní. Pak přišla třetí fáze, fáze zkázy, kdy bylo v nádrži 600 hlodavců. V myší společnosti se objevila skupina vyvrženců, kterým skupina zajistila místo ve středu nádrže. Zástupci této skupiny byli častým terčem agrese silnějších hlodavců. Skupina vyvrhelů byla často pokousaná, potrhaná. Zpravidla to byly mladé myši, které nebyly schopny zaujmout svá právoplatná místa v hierarchii hlodavců. To proto, že starší generace žila v ideálních podmínkách delší dobu a dospělí nechtěli dávat přednost mladším. Tato situace mladé myši samce psychicky zlomila a oni přestali bránit březí samice. Stali se z nich „the beautiful ones“ – krasavci. Tito žili absolutně odloučení od společenství. Nepodíleli se na bojích ani neprojevovali zájem o páření. Věnovali se výlučně krmení a napájení a byli posedli krásou svého kožíšku. Od ostatní populace se odlišovali dokonalým vzhledem. Na jejich těle nebyly žádné jizvy po soubojích, byli bezchybní vyčesaní, krásní a zdraví. Avšak na rozdíl od ostatní populace byli velmi hloupí. Neuměli reagovat na vnější podněty, změny situace, nebyli schopni žádné interakce s okolím.

Myší muži přestali ukazovat své charakteristické rysy. Tito samci přestali chránit své ženy a bojovat o svá území. Nechtěli vyhledávat ženy pro reprodukci a celkově se začali chovat velmi pasivně. Neplnili žádnou společenskou funkci. Mezi samci se zas projevovaly četné poruchy chování – frenetická hyperaktivita, sexuální deviace vedoucí ke kanibalismu, agresivita, patologická plachost ... Někteří jedinci se pohybovali po výběhu jen tehdy, když ostatní zvířata spala. Pouze v té době se chodili nakrmit a napojit. Březí samice už se přestaly cítit pohodlně a staly se více agresivními. Tato agrese se nezačala projevovat vůči ostatním hlodavcům, kteří je chtěli poškodit, ale vůči vlastním dětem. Samice, které zabily své děti se často přestěhovaly do horní části terária, odmítly se dál reprodukovat a nechtěly přijít do kontaktu s ostatními. Tato situace vedla k poklesu porodnosti a zvyšující se míře úmrtnosti nedospělých jedinců. Konec ráje, začátek smrti Věkový průměr myši, která žila v nádrží do předposlední fáze je 776 dní. V poslední fázi myši umíraly o 200 dní dříve. Úmrtnost mezi mladými jedinci dosáhla 100 %. Samičky sice rodily potomky, ale muži se spojovali s jednotlivci svého pohlaví a ukazovali vůči samičkám neoprávněnou agresi. I přes hojnost potravy samice zabíjely a jedly své děti. To vedlo k tomu, že po 1780 dnech od zahájení experimentu zemřela poslední myš. Vzhledem k tomu, že doktor Calhoun tento vývoj očekával, přestěhoval několik malých hlodavců do jiné nádrže ještě během třetí fáze. Přestěhoval je ovšem na omezený prostor. Tyto myši, které vyrůstaly v ideálním prostředí se ale odmítly kamarádit a porodit potomky. Všechny zemřely stářím. John Calhoun došel k několika závěrům Za prvé, existují dva druhy smrti. První typ je duchovní smrt. Mladé myši, které nemohly najít své místo v ideálních podmínkách byly psychicky zlomeny. Nebyly schopné se spárovat a zplodit potomky ani bránit svá území. Většina myší žijících v ideálních podmínkách dělala jen to nutné - spala, jedla a starala se o sebe. Druhý typ - fyzická smrt, která přichází po smrti ducha. Tato smrt je nevyhnutelná. Za druhé, vědec provedl analogii s lidským samcem. Lidský život zpravidla probíhá v neustálém napětí, stresu a tlaku. Pokud by muž měl mít snadný život, ztratil by svého ducha pravého mužství a zemřel. Co se může člověk naučit od sociálních zvířat Experiment prokázal, že navzdory dostatečnému prostoru a zdrojům, v případě, že jsou všechny sociální role ve společnosti obsazeny, je pro jednotlivce zápas o ně až tak namáhavý, že má za následek celkové zhroucení sociálního chování a zánik populace. Calhoun viděl osud populace myší jako metaforu pro osud člověka. Tuto sociální poruchu charakterizoval jako „druhou smrt“. Chování zkázy přinesla do Společenství myší limitace prostoru a sociálních rolí. Kolonie myší měly rozdělené úkoly a tím, že mladé vyhostili z jejich společnosti, tito se neměli od koho naučit sociálnímu chování. Byli pro komunitu nepotřební. Jejich frustrace vedla k sociálně nevhodnému chování. Nemohli tedy předat žádné vzorce sociálního chování ani svým mladým. Takto bylo do společnosti napevno zakódované patologické chování, které vedlo ke zkáze celé populace. Kondenzování lidstva na malém prostranství už dnes vykazuje podobnost s populací myší v experimentu. A příklady najdeme i v minulosti. Sociálně patologické jevy současnosti Uvědomíme-li si paralelu, zjistíme, že my stejně jako pokusné myši jsme uvězněni na omezeném prostoru. Tento prostor nám poskytuje dostatek zdrojů. Vědecko-technická revoluce dovolila početné populaci se k těmto zdrojům dostat. V roce 1800 žila na naší planetě 1 miliarda lidí. V roce 2011 nás

bylo už 7 miliard. Nacházíme se tedy v období populační exploze. Tato byla u myší ukončena těsně před dosažením absolutní kapacity prostoru. Optimální hustota zalidnění Země byla vyčíslena na 9 miliard lidí. Člověk s tímto číslem by se měl narodit ještě před rokem 2050. Dobře však víme, že v prostorách hustého zalidnění a bohatství zdrojů se společnost již posunula do další fáze. Do fáze rovnováhy. Index porodnosti byl v sedmdesátých letech 2,1. To značí, že z jednoho páru se narodily průměrně dvě děti. Dnes je index porodnosti 1,2. Růst se zastavil. Stejně jsou pozorovatelné i podobnosti sociálního chování v těchto zalidněných populacích. Zajímavým příkladem je Japonsko. Příkladem omezeného prostoru při relativně neomezených zdrojích je Japonsko. Podle údajů o světovém obyvatelstvu, které zveřejnil Populační referenční úřad USA, zaznamenává Japonsko největší pokles v počtu obyvatel ze všech zemí světa. V roce 2012 bylo Japonců přibližně 130 milionů. Při přetrvávajících trendech a porodnosti se odhaduje, že do roku 2050 klesne populace pod číslo 95 milionů. Porodnost v Japonsku, která dosahuje 1,1 dítěte na ženu, nikdy nebyla nižší. A snižuje se každým rokem. Japonsko má už nyní nejstarší obyvatelstvo na světě. Zdá se, že neexistuje způsob, jak se vyhnout hrozící democidě. Sociálně patologické jevy zmiňované v experimentech Calhouna jsou tu nejen zjevné, ale jsou i celospolečenským problémem. Odhadem až milion mladých mužů je natolik sociálně plachých a neschopných sociální interakce, že vycházejí ven výhradně v noci, když všichni ostatní spí. Jdou si do města obstarat jídlo. Říkají jim Hikikomori. Jsou to sociální autisté. Celá generace mladých lidí se narodila do prostoru, kde byly všechny sociální role již definovány. Vytvořit si svůj prostor je pro ně příliš stresující a zátěžové. Žijí tedy zavření ve svých domácnostech bez kontaktu s ostatním světem. Vláda je z tohoto jevu zaskočená a marně hledá jeho příčiny a řešení. Přičemž vysvětlením by mohlo být chování zkázy – behavioral sink. Stejně je přítomen problém nezájmu početné skupiny mužů o opačné pohlaví. Ve vztahu, v sexualitě, případně v partnerském soužití nevidí žádný požitek a úmyslně se mu vyhýbají. Nejen v Japonsku, ale také v mnoha jiných přelidněných a bohatých územích vládne výskyt těchto jevů. Například i the beautiful ones – krasavci a krasavice, kteří povýšili své tělo, dobré jídlo, krásu a mládí na metu svého života. Všechny sociální role v jejich společenství již byly obsazeny a aby získali pocit užitečnosti a uznání, museli by vynaložit na to nesmírnou námahu. Proto si čistí své kožíšky, zabývají se dobrou stravou a pitím a tím, aby vypadali půvabně. Nevědí jak a proč by se měli zapojovat do zhodnocování společnosti. Stejně jako poslední tisícovka myší – poslední generace, neumí nic aktivně udělat pro svůj život, neumí být pro sebe ani pro společnost užiteční. Nejdůležitější bylo, starat se o sebe. Japonka s dcerou Naše zdroje a možnosti Přelidnění na malém území tedy způsobuje identické projevy jako u sociálních zvířat, tak i u lidí. Naše křivka zániku již v této chvíli lze směřuje dolů. Lidé jsou však, na rozdíl od myší, myslícími tvory a bolestivě pociťují tuto sociální odtrženost, proto začali vytvářet paralelní struktury. Začali si budovat společnosti virtuální. K tomu jim za poslední léta výrazně pomohl rozmach informačních technologií. Lidé se setkávají a komunikují na sociálních sítích, pomocí blogů, videí ... Svou identitu a místo si mají možnost vydobýt ještě v tomto prostoru. Stále je to však pouze paralelní svět, protože v tom reálném se chovají ke svému omezenému prostoru jako domorodci na Velikonočních ostrovech. K

příznakům stresu se přidává odcizení, nepřátelství, asexualita nebo sexuální úchytky, neschopnost rodičovství, agrese vůči dětem a násilí pro násilí. Faktor omezenosti našich zdrojů přitom nevnímáme nebo si ho nepřipouštíme. Přehuštěná populace má podle výzkumů ve svém programu tak či onak zakódováno vyhynutí. A co by mohlo k všeobecné agresivitě přispět více, než nedostatek zdrojů? Představte si například ten den, kdy lidstvo vyčerpá poslední kapku ropy. To by mohlo nastat cca za 40 let. O poslední zásoby se strhne nelítostný boj. Přitom vědci již od osmdesátých let upozorňují na fakt, že zavádění alternativních a obnovitelných zdrojů by mělo být pro lidstvo úkolem číslo jedna, pokud si chce zachovat komfort svého dosavadního života. My však nepochybně vyčerpáme i tu poslední kapku ropy stejně, jak si domorodci na ostrovech vyplenili sebe svůj poslední strom. I toto je projevem nestarostlivosti o naše děti. Neboť to budou ony, co tu zůstanou. Nepřemýšlíme ani nad svou budoucností, natož nad budoucností dalších generací. Komfort bytí se stal našim mentálním vězením. Je příliš těžké z něj vystoupit, neboť jednotlivci i světoví politici touží po kontinuálním růstu. A ten zde bude pouze tak dlouho, dokud nás nezastaví nedostatek zdrojů nebo celkové zhroucení sociálního systému. Ten bude složen z jedinců, kteří díky blahobytu nebudou umět ani chtít nic pro záchranu lidstva udělat. Důležité pro ně bude přežití jich samých. Naděje Calhoun opakovaně dokázal, že celé populace myši, které neohrožovalo nic, o nic nebojovaly a o nic se nemusely snažit, zdegenerovaly natolik, že to vedlo k jejich vyhynutí. Bez boje o přežití, bez vzájemné pomoci v nouzi a bez utrpení byl život povrchní a zbytečný. Tento boj totiž spojoval celé společenství. S živočišnou říší máme společné mnohé. Říkáme si ale – páni tvorstva, proto bychom měli být schopni se svým osudem aktivně zacházet. Když, Calhoun zjistil, kdy to se společností dopadne špatně, začal pátrat po tom, co udělat, aby to dopadlo dobře. A zjistil. Přinutil myši k zájmu o jiné. Přiměl je k interakcím a vzájemné pomoci. Pokud se chtěla myš napít, potřebovala k tomu jinou, aby jí na malou chvíli stlačila drobnou páčku. Pokud ta na páčce stála, voda tekla a myška se mohla napít. Pak se mohly vystřídat. Nucenou spoluprací jim zpestřil život natolik, že myši neunikaly ze společnosti, více si všímali jedna druhé, pěstovaly si sociální chování, každá z nich měla důležitou roli. Armagedon se nekonal. Populace si udržovala svůj počet a do chodu společnosti byli zapojeni všichni. Vědci to nazvali – „revoluce soucitu“.

Zdroj: <https://ifenomen.cz/veda/dokonal-y-zivot-zabiji-experiment-ktery-prekvapil>